

ISSN 2310-0893
DOI 10.31392/NPU-nc.series19.2020.40

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Серія 19

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА
ТА СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Випуск 40

Київ
Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова
2021

ФАХОВЕ ВИДАННЯ
затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
від 02.07.2020 р. № 886 (педагогічні та психологічні науки)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 8825 від 01.06.2004 р.

*Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол №12 від 30 червня 2021 р.)*

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко* доктор філософських наук, професор, академік НАПН України
(голова Редакційної ради);
Р. М. Вернидуб доктор філософських наук, професор;
І. Г. Ветров кандидат історичних наук, професор;
І. І. Дробот доктор історичних наук, професор;
В. Б. Євтух доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України;
М. І. Жалдак доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
М. С. Корець доктор педагогічних наук, професор;
Л. І. Мацько доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
В. М. Синьов доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Г. М. Торбін доктор фізико-математичних наук, професор (заступник голови Редакційної ради);
М. І. Шут доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія серії:

- В. В. Нечипоренко* доктор педагогічних наук, професор (комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Україна), головний редактор;
М. К. Шеремет доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна), відповідальний редактор;
В. М. Синьов доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
В.І. Бобрицька доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Ю.А. Бондаренко доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Україна);
О.В. Гаврилов кандидат психологічних наук, доцент (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна);
Л. Каліннікова-Магнуссон доктор спеціальної освіти, старший викладач спеціальної освіти «Högskolan i Gävle» (Академія освіти та економіки, м. Євле, Швеція);
О.П. Кивлюк кандидат педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Є. Кулеша доктор наук, професор (Академія спеціальної педагогіки ім. М. Гжегожевської, м. Варшава, Польща);
В.В. Лобода кандидат педагогічних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна);
І.М. Ляхова доктор педагогічних наук, професор (Запорізький державний медичний інститут, Україна);
Л.Л. Макаренко доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
К. О. Островська доктор психологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна);
О.Л. Позднякова кандидат педагогічних наук, доцент (комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, Україна);
С.Ю. Путров кандидат педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Л. М. Руденко доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Є. П. Синьова доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Л.М. Сівак доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Д.М. Сутрун доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
С. В. Федоренко доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
Л. І. Фомічова доктор педагогічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна);
А. Г. Шевцов доктор педагогічних наук, професор член-кореспондент НАПН України (Управління ліцензування та акредитації МОН України, Україна);
Д. І. Шульженко доктор психологічних наук, професор (НПУ імені М.П.Драгоманова, Україна)

Н 37

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 19.
Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Випуск 40 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2021. – 142 с.

УДК 37.013(006)

У статтях цього фахового видання, що входить у перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії, розглядаються актуальні проблеми наукових досліджень у галузі спеціальної освіти та спеціальної психології. Дослідження у зазначених галузях охоплюють проблеми навчання, виховання, освіти, соціалізації, абілітації та реабілітації осіб з порушеннями психічного та (або) фізичного розвитку різних вікових категорій – від раннього дитинства до періодів після шкільного професійного навчання та самостійної трудової діяльності у дорослому віці.

ISSN 2310-0893

© Автори статей, 2021

© Редакційна рада та редакційна колегія серії 2021

© Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2021

ISSN 2310-0893
DOI 10.31392/NPU-nc.series19.2020.40

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

SCIENTIFIC JOURNAL

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Series 19

**SPECIAL EDUCATION
AND PSYCHOLOGY**

Issue 40

Kyiv
Publishers of National Pedagogical Dragomanov University
2021

PROFESSIONAL EDITION
approved by order of Ministry of Education and Science of Ukraine
from 02.07.2020 № 886 (pedagogical, psychological science)
National Television and Radio Broadcasting Council of Ukraine
Certificate of registration of print media Series KB № 8825 від 01.06.2004 р..
Recommended by the Academic Council NPU Dragomanov
(Minutes №12 dated June 30, 2021)

Editorial Board:

V. Andrushchenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (Chairman of the Editorial Board);
R. Vernyudub	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor;
I. Vietrov	PhD in History, Professor;
V. Yevtukh	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in History, Professor;
I. Drobot	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in History, Professor, Member of the National Academy of Sciences of Ukraine;
M. Zhaldak	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
M. Korets	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philosophy, Professor;
L. Matsko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Philology, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
V. Syniov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine;
H. Torbin	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor (Deputy Chairman of the Editorial Board)
M. Shut	Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, Academician of NAES of Ukraine.

Editorial board:

V. Nechyporenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council, Ukraine</i>) Chief Editor;
M. Sheremet	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>), Responsible Editor;
V. Syniov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Academician of NAES of Ukraine (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
V. Bobrytska	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
Yu. Bondarenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, доктор педагогічних наук, професор (Sumy State Pedagogical University named after AS Makarenko, Ukraine);
O. Havrylov	PhD in Psychology, Associate Professor (Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University, Ukraine);
L. Kalinnikova-Magnusson	Doctor of special education, senior teacher of special education «Högskolan i Gävle» (<i>Academy of Education and Economics, Gävle, Sweden</i>)
O. Kyvliuk	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
E. Kuliesha	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Academy of Special Education in the name of M. Grzegorzewska (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej) Warsaw, Poland</i>);
V. Loboda	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine</i>);
I. Liakhova	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>Zaporizhzhia State Medical University, Ukraine</i>);
L. Makarenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
K. Ostrovska	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine</i>);
O. Pozdniakova	PhD in Pedagogy, Associate Professor (<i>Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy" of Zaporizhzhia Regional Council, Ukraine</i>);
S. Putrov	PhD in Pedagogy, Professor (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
L. Rudenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
Ye. Syniova	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
L. Spivak	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
D. Suprun	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
S. Fedorenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
L. Fomicheva	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor, (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>);
A. Shevtsov	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Pedagogy, Professor, Corresponding Member of the NAES of Ukraine (Licensing and Accreditation Department of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Ukraine);
D. Shulzhenko	Doctor of Sciences (Dr. Hab.) in Psychology, Professor (<i>National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine</i>)

The articles cover the findings of the up-to-date scientific researches in the field of special pedagogy and special psychology. The studies in these areas explore the issues of training, up-bringing, education, socialization, habilitation and rehabilitation of individuals with intellectual and (or) physical disabilities of different ages - starting from early childhood till vocational training and independent professional activity as adults.